

NOTAT

27. maj 2013

Høringsnotat vedrørende forslag til ændring af lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester

(Etablering af nøddrift i tilfælde af konkurs og rekonstruktion, kommunal etablering af bredbånd m.v.)

1. Indledning

Forslaget er en udvidelse af tidligere fremsendte forslag om ændring af teleloven og etablering af nøddrift i tilfælde af bredbåndsudbyderes konkurs, som var i høring fra den 16. januar til den 8. februar 2013. I lyset af aftalen om Vækstplan DK af 24. april 2013 og udspil om Bedre bredbånd og mobildækning i hele Danmark af 13. marts 2013, samles de lovgivningsmæssige ændringer i én samlet ændring af teleloven. Lovforslaget omhandler følgende:

1. *Nøddrift af bredbåndsforbindelser i tilfælde af en bredbåndsudbyders konkurs eller rekonstruktion:*

Der fastsættes regler, hvormed bredbåndskunder hos en bredbåndsudbyder, som tages under konkursbehandling eller rekonstruktion (insolvensbehandling), får opretholdt leverancen af deres bredbåndsforbindelser i op til 30 dage, hvorved et skift til en alternativ bredbåndsudbyder muliggøres (§ 13 a-f). Med forslaget fastsættes rammerne for finansiering af nøddrift på op til 40 mio. kr. Finansieringen tilvejebringes enten gennem en brancheaftale eller gennem en Bredbåndsgarantiordning. Finansiering skal først ske, når en konkurs eller rekonstruktion indtræffer. Det vil være muligt at opnå en statsgaranti for finansiering af udgifter på op til 30 mio. kr., så denne finansiering kan tilvejebringes på favorable vilkår.

2. *Kommunal etablering af bredbånd:*

Der gives mulighed for, at kommuner, som ejer et elforsynings-selskab, der primært forsyner landdistrikter og mindre byer i et forsyningsområde, hvor dækningen med højhastighedsbredbånd ligger væsentligt under landsgennemsnittet, kan etablere bredbåndsinfrastruktur gennem et selvstændigt kommunalt ejet kapital-selskab (bredbåndsselskab) (§ 60 a og § 60 c).

3. *Kommunal og regional udlejning og prislejefastsættelse:*

For at fremme mobildækningen særligt i tyndtbefolkede områder skabes klar hjemmel til, at kommuner og regioner kan udleje arealer og bygninger m.v. til mobiludbydere, og i den forbindelse kan indgå lejeaftaler på vilkår, som afspejler kundegrundlaget i de pågældende områder (§ 60 b). Det kan fx indebære, at kommunen eller regionsrådet kan fastsætte en lav eller ingen leje.

Udkastet til lovforslag er sendt i høring i perioden 7. maj 2013 til den 21. maj 2013 til i alt 195 organisationer, foreninger m.v., jf. afsnit 5, og er samtidig offentliggjort på høringsportalen. Ved høringsfristens udløb er der modtaget 10 høringssvar med bemærkninger.

Bemærkninger til lovudkastet gennemgås og kommenteres nedenfor. Lovforslaget er justeret således, at der er indsat et nyt stk. 3 til § 60 a.

2. Bemærkninger til nøddrift af bredbåndsforbindelser

Kommenteringen af høringssvarene vil ske med udgangspunkt i følgende opdeling:

- 2.1. Generelle bemærkninger til nøddrift af bredbåndsforbindelser
- 2.2. Nøddriftsperiodens varighed
- 2.3. Forsyningspligt på markedet for bredbånd
- 2.4. Overflødig mulighed for indgåelse af brancheaftaler
- 2.5. Uklarhed om fordelingsnøgle for finansiering
- 2.6. Klageadgang over afgørelse om nøddrift
- 2.7. Konkurrenceretlige aspekter

2.1. Generelle bemærkninger til nøddrift af bredbåndsforbindelser

Høringssvarene fra slutbrugerne (Landbrug & Fødevarer, Ældre Sagen) er positive over for forslaget om nøddrift af bredbåndsforbindelser i tilfælde af enten konkurs eller rekonstruktion. De henviser til, at en sikker og stabil bredbåndsforbindelse er af afgørende betydning for borgere, virksomheder og myndigheder i takt med den stigende digitalisering i samfundet.

Bredbåndsudbydere, dvs. tele- og energiselskaberne, (Teleindustrien, IT-Branchen og DI ITEK, Dansk Erhverv, Dansk Energi) er kritiske over for lovforslaget med henvisning til, at regulering på området vurderes unødvendig, uproportional og udspringer af en enkelt bredbåndsudbyders konkurs, der ikke er kendetegnende for markedet som helhed. Bredbåndsudbydere er tilfredse med, at der siden sidste høring er sket en justering af lovforslaget, således at branchen ikke forpligtes til at betale noget, før det reelle behov måtte opstå ved eventuel konkurs eller rekonstruktion.

Teleindustrien, IT-Branchen og DI ITEK finder, at det ikke er åbenbart, hvorfor lovforslaget nu også omfatter etablering af nøddrift ved rekonstruktion. Selskaberne finder, at såfremt en rekonstruktion lykkes, efter der har været nøddrift, så betyder det reelt, at man har bedt telebranchen om at bidrage til finansieringen af redning af en konkurrent.

Kommentar

Bredbåndsadgang er i dag en væsentlig forudsætning for drift af virksomheder på en lang række områder, hvor der ikke blot stilles krav om digital indberetning til offentlige myndigheder, men hvor virksomheders

daglige drift ofte er afhængig af adgang til en stabil bredbåndsforbindelse. Således kan et pludseligt ophør i leverancen af bredbåndstjenesten have meget u hensigtsmæssige konsekvenser for både virksomheder og borgere i dagens informationssamfund. Derfor er der behov for at fastlægge klare rammer for, hvordan en sådan situation vil skulle håndteres, inden situationen måtte opstå, frem for efter den er opstået.

På baggrund af bemærkningerne modtaget i forbindelse med første høring er bestemmelserne justeret således, at reglerne også gælder i tilfælde af rekonstruktion. I den forbindelse bemærkes, at som udgangspunkt kan rekonstruktion indebære, som tilfældet er ved konkurs, at rekonstruktør lukker og slukker for slutbrugernes bredbåndsforbindelse fra den ene dag til den anden. Derfor er det afgørende, at rekonstruktionstilfælde også omfattes af reglerne om nøddrift. I modsat fald ville reglerne om nøddrift kun bidrage til sikring af slutbrugernes bredbåndsforbindelser i konkurstillfælde, hvorved slutbrugere af bredbåndsudbydere under rekonstruktion kunne miste deres bredbåndsforbindelse. Dette vil ikke sikre en ligebehandling af slutbrugere af bredbåndsudbydere under konkurs henholdsvis rekonstruktion. Endvidere bemærkes, at etableringen af nøddrift forudsætter, at bredbåndsudbyderens virksomhed eller dele heraf ikke søges videreført af rekonstruktør eller kurator, jf. lovforslagets § 13 a, stk. 1. Dette indebærer, at en afklaring om salg som udgangspunkt skal foreligge forud for etablering af nøddrift. Nøddrift vil således alene blive etableret, hvis afhændelse af virksomheden eller dele heraf ikke kan gennemføres. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget afsnit 3.2, at en vigtig forudsætning er, at udbyderen eller konkursboet hverken stilles bedre eller ringere set i forhold til, hvad der ville gælde uden forpligtelsen til at etablere nøddrift. Det fremgår ligeledes af bemærkningerne til lovforslagets § 13 d, stk. 2, at hvis det besluttes at opretholde driften, fx fordi det er i konkursboets interesse at forsøge at bortsælge virksomheden, afholdes udgifterne i den forbindelse af konkursboet.

Lovforslaget er ligeledes justeret således, at hverken parterne i en branchaftale eller medlemmerne af Bredbåndsgarantiordningen vil skulle afsætte midler til nøddrift forlods, men alene forpligtes til en umiddelbar finansiering af nøddrift, hvis behovet for nøddrift opstår.

2.2. Nøddriftsperiodens varighed

Landbrug & Fødevarer stiller sig kritisk overfor, om 30 dages nøddriftsperiode er tilstrækkelig i forhold til skift til en ny bredbåndsudbyder.

Danske Advokater bemærker, at en maksimal periode på 30 dage kan være for kort, hvis én af landets større udbydere tages under rekonstruktion, eller går konkurs.

Kommentar

Den foreslåede nøddriftsperiode på 30 dage afspejler en balance, hvor udgifterne til nøddriften begrænses til det nødvendige samtidig med, at slutbrugerne hos den konkursramte udbyder sikres en rimelig tid til at

skifte udbyder. Endvidere harmonerer perioden med konkurslovens regler.

Den samlede finansiering på 40 mio. kr. forventes at kunne håndtere en måneds nøddrift i alle konkurstillfælde med undtagelse af de to største selskabers konkurs, herunder TDC, som dels vurderes meget usandsynlig, dels vil kræve yderligere tiltag.

De indkomne bemærkninger giver således ikke anledning til ændringer af lovforslaget.

2.3. Forsyningspligt på markedet for bredbånd

Ældre Sagen opfordrer til, at mulighederne for at indføre forsyningspligt eller dag-til-dag skift af udbyder på markedet for bredbånd undersøges nærmere.

Kommentar

Formålet med lovforslaget er at sikre kunderne rimelig tid til at finde en ny bredbåndsudbyder i tilfælde af konkurs eller rekonstruktion, uanset hvilket selskab kunderne måtte have. Adgangen til bredbånd er generelt i Danmark så god, at alle husstande og virksomheder i dag kan få en internetforbindelse. Med henblik på at skabe bedre adgang til bredbåndsforbindinger med højere hastigheder har regeringen valgt at stille dækningskrav fx i forbindelse med frekvensauktioner, der pålægger det eller de vindende selskab(er) visse dækningsforpligtelser. Det er tilfældet med regeringens 800 MHz-auktion fra 2012, hvor der blev stillet krav om 10 Mbit/s mobilt bredbånd i 207 postnumre, hvor der i dag er dårlig bredbåndsdækning. I øvrigt bemærkes det, at den markedsdrevne udrulning af bredbånd har sikret Danmark den nuværende position som en førende bredbåndsnation. På den baggrund vurderes det ikke nødvendigt – eller hensigtsmæssigt – at indføre forsyningspligt.

For så vidt angår dag-til-dag skift af bredbåndsudbyder vil dette ikke være relevant i de tilfælde, hvor det ikke er muligt at skifte til en alternativ udbyder. Derfor gives der med lovforslaget mulighed for etablering af nøddrift i op til 30 dage, så kunderne får tid til at finde en alternativ udbyder, som matcher deres behov.

De indkomne bemærkninger giver således ikke anledning til ændringer af lovforslaget.

2.4. Overflødig mulighed for indgåelse af brancheaftaler

Teleindustrien, IT-Branchen og DI ITEK finder det overflødigt, at finansiering af nøddrift kan ske via brancheaftaler, eftersom lovforslaget ikke længere indeholder et krav om forlods indbetaling af medlemsbidrag til Bredbåndsgarantiordningen.

Kommentar

Lovforslagets § 13 b og 13 c giver mulighed for, at finansiering af nøddrift kan ske enten gennem brancheaftaler eller etablering af en Bredbåndsgarantiordning. I ingen af tilfældene vil der skulle sættes midler af til nøddrift på forhånd, men først når en bredbåndsudbyder tages under insolvensbehandling. Regeringen finder det hensigtsmæssigt, at der sikres en fleksibilitet i valg af finansiering. Således vil udbydere omfattet af reglerne kunne vælge at indgå brancheaftaler som et alternativ til ellers tvunget medlemskab af Bredbåndsgarantiordningen. På teleområdet er der tradition for at anvende brancheaftaler som supplement til eller erstatning for lovgivning. Herved opnås fleksibilitet for branchen til at finde løsninger, der passer bedst til virksomhedernes behov.

De indkomne bemærkninger giver således ikke anledning til ændringer af lovforslaget.

2.5. Uklarhed om fordelingsnøgle for finansiering

Hi3G er bekymret for den fordelingsnøgle, der lægges op til i lovforslaget, og finder, at det ikke er tydeligt, om denne nøgle skal ligge klar i en aftale forlods, eller om det sker i forhandling, når en eventuel nøddrift indtræffer.

Kommentar

Fordelingsnøglen er udformet, så den fastsættes ud fra en objektiv konstatering af bredbåndsudbyderens andel af kunder på markedet, uanset om udbyderen er medlem af en Bredbåndsgarantiordning eller indgår en brancheaftale, jf. lovforslagets § 13 c, stk. 5 sammenholdt med § 13 b, stk. 2, nr. 1. Dette vurderes at være i overensstemmelse med ligebehandlingsprincippet, da alle udbydere bidrager forholdsmæssigt svarende til deres samlede andel af slutbrugere på markedet til finansiering af nøddrift.

I relation til brancheaftaler vil det være op til branchen selv at fastsætte fordelingen mellem selskaberne i en brancheaftale, så længe den samlede andel af brancheaftalens bidrag sammenholdt med andelen finansieret af Bredbåndsgarantiordningen er i overensstemmelse med fordelingsnøglen fastsat i reglerne. Eksempelvis vil det være muligt for et eller to selskaber at betale brancheaftalens samlede andel af finansiering af en nøddrift, hvis de ønsker det.

Fordelingsnøglen baseres på slutbrugere, men da dette tal vil variere fra år til år, vil det faktiske beløb, der skal betales, først kunne opgøres det pågældende år, hvor der indtræffer en konkurs eller rekonstruktion. Tallene, som fordelingsnøglen baserer sig på, vil fremgå af bredbåndstatistikken for det pågældende år.

De indkomne bemærkninger giver således ikke anledning til ændringer af lovforslaget.

2.6. Klageadgang over afgørelse om nøddrift

Landbrug & Fødevarer anfører, at organisationen som udgangspunkt er kritisk over for regler, der afskærer klageadgangen over afgørelser. Landbrug & Fødevarer støtter dog, at klageadgangen afskæres i den type afgørelser, som reglerne vedrører, eftersom formålet med nøddriftsordningen ellers vil gå tabt.

Kommentar

Adgangen til at få prøvet en administrativ myndigheds afgørelse ved en højere instans er en vigtig retssikkerhedsmæssig garanti.

I lyset af det forhold, at det tidsmæssige aspekt i forbindelse med afgørelse og etablering af nøddrift er af væsentlig betydning, og at Erhvervsstyrelsens afgørelse om nøddrift vil blive truffet ud fra overvejende tekniske kriterier, vurderes det imidlertid mest hensigtsmæssigt, at klageadgangen afskæres.

Det vil derfor i forbindelse med udmøntningen af reglerne i bekendtgørelse være væsentligt, at reglerne er klare og entydige. Dette vil bl.a. blive sikret gennem den høring, som vil finde sted om udkast til bekendtgørelsen.

Dette forhold vil indgå som hovedelement i den dialog med relevante interessenter og den efterfølgende høring, der gennemføres ved udmøntningen af reglerne.

De indkomne bemærkninger giver således ikke anledning til ændringer af lovforslaget.

2.7. Konkurrenceretlige aspekter

Konkurrence og Forbrugerstyrelsen understreger vigtigheden af, at finansieringen af nøddriften administreres således, at bidragsyderne ikke kan udlede oplysninger om hinandens kundeantal og markedsandele, og foreslår, at dette eksempelvis kan sikres ved, at en uvildig aktør administrerer indbetalingerne.

Kommentar

Den finansiering af nøddrift, som en eller flere brancheaftaler skal tilvejebringe og/eller det bidrag, som det enkelte medlem af en Bredbåndsgarantiordning skal betale i tilfælde af en konkurs eller rekonstruktion, vil afhænge af det samlede antal bredbåndskunder sammenholdt med antallet af bredbåndskunder hos den enkelte bredbåndsudbyder.

Såfremt behovet for finansiering opstår som følge af en bredbåndsudbyders konkurs eller rekonstruktion vil Erhvervsstyrelsen på baggrund af styrelsens bredbåndskortlægning beregne det beløb, som den enkelte bredbåndsudbyder skal betale på baggrund af den oven for nævnte fordelingsnøgle. Beløbet vil blive offentliggjort af Erhvervsstyrelsen, mens op-

lysningerne om, hvad den enkelte bredbåndsudbyder konkret skal betale i alt, ikke vil blive offentliggjort således, at man ikke kan udlede oplysninger om markedsandele.

Erhvervsstyrelsen vil opkræve bidrag af medlemmerne af Bredbåndsgarantiordningen i tilfælde af konkurs eller rekonstruktion, hvis en sådan etableres. Alternativt vil finansiering ske via brancheaftalerne.

De indkomne bemærkninger giver således ikke anledning til ændringer af lovforslaget.

3. Bemærkninger til kommunal etablering af bredbånd **Kommenteringen af høringssvarene vil ske med udgangspunkt i følgende opdeling:**

- 3.1. Generelle bemærkninger til kommunal etablering af bredbånd
- 3.2. Etablering af et kommunalt bredbåndsselskab
- 3.3. Reglerne om modregning
- 3.4. Finansieringen af det kommunale bredbåndsselskab
- 3.5. Statsligt udbud af midler i Vækstplan DK
- 3.6. Uploadhastigheder

3.1. Generelle bemærkninger til kommunal etablering af bredbånd

Ældre Sagen og Landbrug & Fødevarer finder det positivt, at der i lovforslaget er fokus på at få en bedre internetdækning i landdistrikter og mindre byer, hvor dækningen med højhastighedsbredbånd ligger under gennemsnittet.

Bornholms Regionskommune er særdeles tilfreds med, at der er politisk vilje til at tage fat på problematikken med den ringe adgang til højhastighedsbredbånd på Bornholm i forhold til resten af landet. Bornholms Regionskommune vurderer, at der med lovforslaget åbnes en mulighed for, at kommunen kan deltage i det statslige udbud om midler fra Vækstplan DK til bedre bredbånd på Bornholm.

Dansk Energi og Hi3G støtter, at ændringen i afgrænsede tilfælde giver kommuner, der ejer et elforsyningsselskab, mulighed for at udrulle højhastighedsforbindelser.

Teleindustrien, IT-Branchen og DI ITEK og Dansk Erhvervs grundholdning er, at den markedsbaserede udrulning af teleinfrastruktur fortsat bør være det bærende princip i Danmark. Derfor finder de det ikke hensigtsmæssigt, at der skabes hjemmel til, at kommuner kan etablere og udbyde teleinfrastruktur. Selvom bestemmelsen kun kan anvendes i et begrænset omfang, ændrer det ikke på grundholdningen, og derfor bør § 60 udgå.

KL mener, at etablering af landsdækkende højhastighedsnetværk ikke er en opgave, der skal finansieres af kommunerne. KL støtter dog Bornholms

Regionskommunes hørings svar og lægger vægt på, at det er vigtigt at sikre, at regionskommunen kan få mest muligt ud af de afsatte midler.

Kommentar

Lovforslagets § 60 a, er rettet mod områder, hvor markedet ikke har udrullet højhastighedsbredbånd, og hvor der er kommunale elselskaber, der forsyner landdistrikter og mindre byer. Adgangen til kommunal udrulning af højhastighedsbredbånd kan give bedre muligheder for etablering af højhastighedsbredbånd i de områder, hvor private aktører ikke har gennemført en udrulning af højhastighedsbredbånd.

En etablering af højhastighedsbredbånd i disse områder kan have en række positive effekter, blandt andet for erhvervslivets vækstperspektiver og brugen af offentlige digitale løsninger i de pågældende områder.

Lovforslaget vil give mulighed for, at Bornholms Regionskommune kan deltage i det kommende statslige udbud gennem bredbåndsselskabet, hvilket kan fremme konkurrencen i udbudsprocessen.

Lovforslaget giver ikke kommuner generel mulighed for at etablere et selvstændigt, kommunalt ejet bredbåndsselskab. Hjemmelen forventes på nuværende tidspunkt alene at kunne finde anvendelse på Bornholm og Læsø.

De indkomne bemærkninger giver således ikke anledning til ændringer af lovforslaget.

3.2. Etablering af et kommunalt bredbåndsselskab

For så vidt angår muligheden for kommunal etablering af bredbånd, er Hi3G positiv over for lovændringen og mener, at det er vigtigt, at der for disse (kommunale) net kommer samme adgangsbetingelser og forpligtelser for udbydere med stærk markedsposition som i de nuværende faste og mobile net, der er reguleret af markedsafgørelser.

Bornholms Regionskommune vurderer, at der med lovforslaget åbnes en mulighed for, at kommunen kan deltage i det statslige udbud om midler fra Vækstplan DK til bedre bredbånd på Bornholm.

Kommentar:

Et eventuelt kommunalt bredbåndsselskab vil være omfattet af den samme konkurrenceregulering som de øvrige kommercielle selskaber på markedet, herunder også reguleringen af udbydere med stærk markedsposition, jf. telelovens §§ 37-47. Dette medfører, at det kommunale selskab vil kunne pålægges en række forpligtelser, hvis Erhvervsstyrelsen i en markedsafgørelse konstaterer, at det kommunale selskab har en stærk markedsposition på det relevante marked.

De indkomne bemærkninger giver således ikke anledning til ændringer af lovforslaget.

3.3. Reglerne om modregning

Østkraft A/S støtter, at lovforslaget åbner for at give bornholmerne en reel mulighed for at få adgang til højhastighedsbredbånd, men mener ikke, at lovhjemlen kan udnyttes på grund af reglerne om modregning. Østkraft A/S anbefaler, at kommunens fiberinfrastruktur etableres i et selvstændigt kommercielt selskab under Østkraft-koncernen. Det skal være muligt at overflytte nuværende etablerede fiberaktiver, finansiere nye fiberanlæg samt at sikre den fremtidige likviditet - med økonomi fra Østkraft A/S, uden der sker modregning i Bornholms Regionskommunens bloktilskud.

Kommentar:

Elforsyningsloven giver ikke kommuner hjemmel til at engagere sig i bredbånd/fibernet, som ikke anses for at være en del af elforsyningen, eller har nær tilknytning til elforsyningsvirksomhed.

Regeringen ønsker ikke at lempe reglerne, da det vil give mulighed for, at midler fra el og varmforsyningsaktiviteter kan kanaliseres over i anden aktivitet, herunder udrulning af bredbånd, uden om reglerne om modregning. Hensynet er at beskytte elkunderne, hvorfor de kommunale elforsyningselskaber i udgangspunktet ikke skal kunne deltage i ikke-elrelaterede aktiviteter.

Regeringen ønsker ikke med lovforslaget at lempe reglerne om modregning på dette område. En lempelse vil kunne danne præcedens og lukke op for, at midler fra elforsyningsaktiviteter kan kanaliseres over i anden aktivitet.

Det vil være muligt for det kommunale selskab på almindelige kommercielle vilkår at leje sig ind på de fiberanlæg, som Østkraft A/S har etableret til elformål, hvis der er overskydende kapacitet.

De indkomne bemærkninger giver således ikke anledning til ændringer af lovforslaget.

3.4. Finansieringen af det kommunale bredbåndsselskab

Østkraft A/S peger på, at det kommunale bredbåndsselskab bør kunne optage lån i KommuneKredit.

Bornholms Regionskommune forudsætter, at det kommunale bredbåndsselskab kan optage lån i almindelige pengeinstitutter, uden at det påvirker kommunens låneramme, og uden at låntagningen udløser krav om deponering for kommunen.

Økonomi- og Indenrigsministeriet bemærker, at det kræver udtrykkelig lovhjemmel, såfremt en kommune skal have mulighed for at stille en kommunal lånegaranti til et selskab, der driver virksomhed på kommerci-

elle vilkår. Økonomi- og Indenrigsministeriet opfordrer til, at der enten skabes klar hjemmel til at stille en kommunal lånegaranti eller et klart forbud mod det.

Landbrug & Fødevarer opfordrer til, at der etableres en ordning således, at kommunerne kan optage de nødvendige lån til at finansiere bredbåndsudrulningen i kommunerne.

Kommentar:

Det fremgår af lovforslagets § 60 a, at det kommunale bredbåndsselskab vil skulle drives på almindelige kommercielle vilkår i konkurrence med andre udbydere. Det kommunale selskab har mulighed for at låne midler på almindelige kommercielle vilkår, uden at det påvirker kommunens låneramme, fordi der er tale om en aktivitet, som skal udøves på kommercielle vilkår, i et selskab med begrænset hæftelse. KommuneKredit kan som følge af EU-regulering ikke yde lån på konkurrenceudsatte, kommercielle områder.

For så vidt angår kommunal lånegaranti, er der behov for en udtrykkelig lovhjemmel, såfremt en kommune skal have mulighed for at stille en kommunal lånegaranti til et selskab, der driver virksomhed på kommercielle vilkår. Der er derfor indsat en ny bestemmelse i lovforslaget, jf. § 60 a, stk. 3, der giver mulighed for en evt. kommunal garanti for selskabets lånoptagelse. En evt. kommunal garanti vil heller ikke skulle henregnes til en kommunes låntagning. En adgang til kommunal garanti for selskabets lånoptagelse vil give bedre adgang til lånemuligheder for selskabet på kommercielle vilkår.

Etableringen af en generel låneordning for kommuner til bredbånd er ikke omfattet af nærværende lovforslag. Dette skyldes bl.a., at lovforslaget ikke giver kommuner generel mulighed for at etablere et selvstændigt, kommunalt ejet bredbåndsselskab. Hjemmelen forventes således på nuværende tidspunkt alene at kunne finde anvendelse på Bornholm og Læsø.

3.5. Statsligt udbud af midler i Vækstplan DK

Dansk Energi ønsker i forhold til det kommende udbud, at der lægges vægt på, at der alene ydes støtte til infrastrukturer, som dokumenteret kan levere down- og uploadhastigheder, der i dag er i overensstemmelse med regeringens bredbåndsmål for 2020. Videre ønsker Dansk Energi, at konkurrencesituationen på Bornholm indgår som et væsentligt parameter, og at det bliver en del af udbudskriterierne at styrke den infrastrukturbaserede konkurrence.

Bornholms Regionskommune er bekymret for, at der er risiko for, at den støttemodtager, der bliver valgt på grundlag af den konkurrencebetingede udvælgelsesprocedure, kan blive en virksomhed, der i forvejen har en dominerende stilling, hvilket fører til, at der kun er en udbyder som i den

nuværende situation. Det er vigtigt, at der i det statslige udbud sikres, at der sker genbrug af eksisterende bredbåndsinfrastruktur, så parallelle bredbåndsnet undgås. Endelig anbefales det, at kravet til den nye infrastruktur bliver NGA¹ net med minimum 100 Mbit/s download og 30 Mbit/s upload fra starten. Det må sikres, at statsstøtten anvendes til dette formål – og ikke til marginale investeringer, som opgradering af eksisterende net.

Teleindustrien, IT- Branchen og DI ITEK peger på, at de midler, som staten har besluttet at tildele Bornholm, bør fordeles i form af et statsligt udbud, hvor markedsaktørerne kan deltage. Det vil ikke bedre konkurrencesituationen på markedet for udbydere, hvis Bornholms Regionskommune i kraft af den foreslåede bestemmelse får adgang til at afgive et tilbud.

Hi3G er enig i, at de 30 mio. kr. årligt i 2014 og 2015 skal udmøntes i et statsligt udbud. Udmøntningen bør være udformet, således at der gives samtlige udbydere af bredbånd lige adgang til at deltage i udbuddet. Det bør være en forudsætning, at der kan etableres en radiokædeforbindelse fra Bornholm til fastlandet for de udbydere, som ikke allerede har anlagt søkabel til Bornholm.

KL er tilfreds med beslutningen om, at staten bevilger 60 mio. kr. til Bornholms Regionskommune for at fremme dækningen af højhastighedsbredbånd, men mener, at Bornholms problemer deles af en lang række kommuner. KL ser frem til, at staten fremadrettet vil bidrage til at løse bredbåndsudfordringerne i andre områder, hvor der ikke er en acceptabel forretningsmodel for private leverandører.

Kommentar:

Udmøntningen af midlerne afsat til bedre bredbånd på Bornholm i Vækstplan DK i form af det kommende udbud indgår ikke i denne høring, men Erhvervs- og Vækstministeriet har noteret sig bemærkningerne. Udmøntningen af de afsatte midler i Vækstplan DK vil ske via et statsligt udbud, hvor alle nuværende og kommende udbydere har mulighed for at byde. De nærmere vilkår og kriterier for udbuddet vil blive aftalt med aftalepartierne bag aftalen om Vækstplan DK. Der vil blive udstedt en bekendtgørelse om udmøntningen af midlerne, som vil komme i offentlig høring. Ligeledes vil udbudsmaterialet blive sendt i høring.

Bredbåndskortlægningen for 2012 viser, at Bornholm er særligt udfordret ved, at adgangen til højhastighedsbredbånd ligger væsentligt under landsgennemsnittet. Under halvt så mange har adgang til 30 Mbit/s download som landsgennemsnittet. Bornholm er endvidere det område i Danmark, hvor der er flest, der ikke har adgang til bredbånd med høje hastigheder. Der findes andre områder i landet, som har en dækning på niveau med eller dårligere end Bornholm, men der er tale om mindre om-

¹ NGA: Next Generation Access-net, hvilket vil sige højhastighedsbredbånd.

råder, der berører langt færre husstande og virksomheder. Der er derfor ikke planer om tilsvarende initiativer andre steder i landet.

Lovforslaget skal i øvrigt ses i sammenhæng med regeringens øvrige indsats for at skabe bedre adgang til bredbånd og mobildækning i hele Danmark, herunder de nye muligheder kommunerne har fået for at understøtte udbygningen med regeringsudspillet om Bedre bredbånd og mobildækning i hele Danmark fra marts 2013.

Angående radiokædeforbindelser, som kan forbinde infrastrukturen på Bornholm med infrastrukturen på fastlandet uden brug af søkabler, er det op til udbydere at ansøge Erhvervsstyrelsen herom. Der vil være frekvensmæssige muligheder for at etablere en sådan forbindelse mellem Bornholm og Sverige. Det vil dog kræve koordination med de svenske myndigheder og adgang til antennepositioner. Der vurderes ikke at være hindringer for at Hi3G kan etablere en radiokædeforbindelse til Sverige, og spørgsmålet vurderes ikke at være en hindring i forhold til deltagelse i det statslige udbud.

De indkomne bemærkninger giver således ikke anledning til ændringer af lovforslaget.

3.6. Uploadhastigheder

Dansk Energi finder det nødvendigt, at der fokuseres på både download- og upload-hastigheder i det videre arbejde med udmøntningen af revisionen af teleloven, og at dette aspekt tillige afspejles i bemærkningerne til loven.

Kommentar:

Regeringen har fokus på både download- og uploadhastigheder. Med udspillet om Bedre bredbånd og mobildækning i hele Danmark² har regeringen fastsat et mål om, at alle husstande og virksomheder skal have adgang til en bredbåndsforbindelse med hastigheder på mindst 30 Mbit/s upload senest i 2020. Målsætningen supplerer den hidtidige bredbåndsmålsætning om 100 Mbit/s download til alle husstande og virksomheder i 2020. Der vil i det kommende statslige udbud være fokus på både uploadhastigheder og downloadhastigheder.

Det præciseres i bemærkningerne til lovforslagets § 60 a, at afgrænsningen af området tager afsæt i, at der kan leveres ydelser på et teknologineutralt. På den baggrund præciseres det endvidere, at et forsyningsområde på nuværende tidspunkt anses for at have en dækning med højhastighedsbredbånd, der ligger væsentligt under landsgennemsnittet, når dækningen på 30 Mbit/s download er 30 procent under landsgennemsnittet, ligesom det er vurderingen, at adgang til uploadhastigheder på minimum 5 Mbit/s vil være tilsvarende væsentligt under landsgennemsnittet.

² 13. marts 2013.

I forbindelse med det kommende statslige udbud forventes de i øvrigt, at der vil blive stillet krav til uploadshastighederne.

4. Bemærkninger til kommunal og regional udlejning og prislejestættelse

Kommenteringen af høringssvarene vil ske med udgangspunkt i følgende opdeling:

- 4.1. Generelle bemærkninger til kommunal og regional udlejning og prislejestættelse
- 4.2. Etablering af statsligt klagenævn og tilsyn
- 4.3. Fastsættelse af markedsleje
- 4.4. Konkurrenceretlige aspekter

4.1. Generelle bemærkninger til kommunal og regional udlejning og prislejestættelse

Landbrug & Fødevarer ser meget positivt på mulighederne i § 60 b og finder, at det er et vigtigt skridt i den rigtige retning, at kommunerne får mulighed for at blive en aktør i udrulningen af bredbånd. Hi3G er positiv overfor muligheden for kommunal og regional udlejning og prislejestættelse og håber dette vil fremme etablering af flere mobilmaster i tyndtbefolkede områder. Teleindustrien/IT-B Branchen/DI-ITEK og Dansk Erhverv er ligeledes positive overfor forslaget. KL er overvejende kritisk overfor forslaget, og mener, forslaget vil have væsentlige økonomiske konsekvenser for kommunerne jf. pkt. 4.3.

4.2. Etablering af statsligt klagenævn

Teleindustrien/IT-B Branchen/DI-ITEK påpeger, at det i dag trods den teoretiske mulighed for voldgift i praksis er meget svært at anvende denne til at efterprøve lejepriserne på master og antennepositioner. Branchen opfordrer derfor til, at der etableres et statsligt klagenævn, som giver mulighed for at efterprøve lejepriser svarende til, hvad man kan efter erhvervslejeloven.

Hi3G finder, at løbende kontrol fra Erhvervsstyrelsens side er afgørende for, om prisleje på kommunale og regionale grunde vil falde med den nye lovgivning.

Kommentar

Regeringen anbefaler i udspillet om Bedre bredbånd og mobildækning til hele Danmark, at mobilbranchen justerer sine standardkontrakter, så lejeperioden bliver længere med henblik på at give branchen større sikkerhed mod urimelig leje fx ved at indføre betingelser, der modsvarer erhvervslejelovens regler om urimelig lejestættelse og lejeregulering.

I forhold til etableringen af et klagenævn finder regeringen, at det er et godt princip, at en branche tager ansvaret for behandling af egne klager, så det offentlige ikke involveres i konflikter, som parterne selv kan løse. Regeringen anbefaler derfor, at branchen opretter et privat klage-

nævn til behandling af tvister på området. På en række andre områder er der gode erfaringer med klagenævn, der oprettes i brancheregi, bl.a. Domæneklagenævnet og Teleankenævnet.

I forhold til løbende kontrol med lejeniveauet bemærkes, at det er frivilligt, om kommuner vil anvende muligheden for at fastsætte lav eller ingen leje overfor mobilselskaberne. Endvidere bemærkes, at det fremgår af regeringens udspil om Bedre bredbånd og mobildækning, at Erhvervs- og Vækstministeriet vil udarbejde en vejledning om lejevilkår med henblik på at fremme klarhed på området. Dermed vil udviklingen inden for lejeniveau m.v. blive fulgt.

De indkomne bemærkninger giver således ikke anledning til ændringer af lovforslaget.

4.3 Fastsættelse af markedsleje

Dansk Erhverv ser gerne, at man i lovens bemærkninger understreger, at kommunens samlede interesse i bredbåndsfremmende initiativer ud fra en helhedsbetragtning kan være med til at fastsætte en lejepris på 0 kr.

Teleindustrien (TI), IT-Branchen og DI-ITEK foreslår, at det tilføjes i bemærkninger til fastsættelse af den markedsbaserede leje, at kommuner og regioner i forbindelse med fastsættelsen af lejen bør kunne tage hensyn til de økonomiske fordele for enheden og dens borgere af udbygningen af radiokommunikationsnettet, hvilket vil kunne medføre en lavere prissætning end en isoleret betragtning af kundegrundlaget kan føre til.

Teleindustrien (TI), IT-Branchen og DI-ITEK finder, at bestemmelsen også skal kunne anvendes i genforhandlingssituationer.

Endvidere bemærker Teleindustrien (TI), IT-Branchen og DI-ITEK, at der med lovændringen tages initiativ til på teleområdet at implementere de samme principper, der gælder for fastsættelse af lejepriser og opsigelse af lejekontrakter, der kendes fra erhvervslejelovens § 13 og § 61-62. Samtidig opfordres der til, at der etableres mulighed for at efterprøve lejepriser svarende til, hvad man kan efter erhvervslejeloven.

KL bemærker, at muligheden for at fastsætte lejen under markedsværdi vil betyde, at kommunerne i en række situationer vil føle sig pressede til gratis at etablere de master, som mobilselskaberne ikke har kommercielt belæg for at opsætte, samt at stille kommunal jord til rådighed til opstilling af master. KL henviser til, at der er eksempler på, at master er taget ned af mobilselskaberne, hvis ikke aftalevilkårene var gunstige nok efter mobilselskabernes opfattelse, og at kommunerne nu med forslaget bliver tvunget til at ophæve eksisterende lejeaftaler og indgå mere gunstige aftaler for mobilselskaberne. Endvidere henviser KL til, at de kommercielle selskaber fremadrettet vil fokusere på at sætte teleinfrastruktur op på kommunale grunde og anlæg, hvor man kan få gratis adgang, frem for på

privat ejendom. Afslutningsvis understreges, at der med forslagets vedtagelse, forventes DUT-notat fremsendt.

Kommentar

Lovforslagets § 60 b er udformet med henblik på at give en generel hjemmel til udlejning og i den forbindelse at indgå lejeaftaler på vilkår, som afspejler kundegrundlaget i de pågældende områder. Lovforslaget giver dermed kommuner og regioner adgang til at indgå lejeaftaler på markedsvilkår. Forslaget regulerer ikke, hvilke principper, der skal lægges til grund ved vurderingen af, hvad der er markedsvilkår. Dette beror i høj grad på den konkrete situation. En kommune eller region er således ikke på forhånd afskåret fra, at kommunens samlede interesse i bredbåndsfremmende initiativer vil kunne indgå i en sådan konkret vurdering. Lejevilkårene, herunder lejepriisen, vil dog være underlagt statsstøttereglerne samt de almindelige krav om saglighed og ikke-diskrimination i forvaltningen.

Hvorvidt bestemmelsen kan anvendes ved genforhandling af aftaler, beror på aftalens indhold. Bestemmelsen kan anvendes, såfremt aftalen udløber, eller andre vilkår fastsætter en mulighed for genforhandling. Lovforslaget regulerer ikke allerede indgåede aftaler om udlejning af arealer, bygninger m.v. jf. bemærkningerne til § 60 b.

I relation til at udforme regler, der svarer til erhvervslejeloven – dvs. at en lejeaftales parter kan forlange lejen reguleret til niveauet for den gældende markedsløje – anbefaler regeringen, at mobilbranchen justerer sine standardkontrakter, så lejeperioden bliver længere, og at branchen opretter et privat klagenævn til behandling af tvister på området. Ændringer i standardkontrakterne kan give branchen en større sikkerhed mod urimelig leje fx ved at indføre betingelser, der modsvarer erhvervslejelovens regler om rimelig lejefastsættelse og lejeregulering. Nye standardkontrakter kan implementeres inden udgangen af 2013.

Det er ikke intentionen med lovforslagets § 60 b, at fx master kan blive opsat på kommunale og regionale arealer til en lav leje i områder, der er kommercielt attraktive for mobilselskaberne at operere i. Kommunerne kan heller ikke med hjemmel i § 60 b stille jord til rådighed gratis i områder, der er kommercielt attraktive for mobilselskaberne at operere i. Anvendelsen af bestemmelsen, herunder fastsættelse af en leje til 0 kr., forudsætter, at kundegrundlaget er meget begrænset, og at området dermed ikke er kommercielt attraktivt for selskaberne.

Med hensyn til niveauet for lejebetaling fremgår det af bemærkningerne til § 60 b, at forslaget ikke regulerer, hvad der skal lægges til grund ved vurderingen af, hvad der er markedsvilkår. I nogle områder vil en lav eller evt. ingen leje afspejle markedsvilkårene, fordi der kun er et begrænset kundegrundlag for at udbygge infrastrukturen. Dette beror dog på en konkret vurdering, og bestemmelsen indebærer ingen forpligtelse for kommunen til at fastsætte lejen på et bestemt lavt eller højt niveau. Det er

en forudsætning, at lejen bliver fastsat på baggrund af markedislejen. I modsat fald ville bestemmelsen være i strid med statsstøttereglerne.

I relation til spørgsmålet om nedtagning af master, fremgår det af bemærkningerne til § 60 b, at forslaget ikke regulerer, hvorvidt og i hvilket omfang eksisterende kontrakter om udlejning vil kunne kræves genforhandlet. Det vil afhænge af aftalevilkår i den konkrete aftale. Kan der i et konkret tilfælde kræves genforhandling, medfører forslaget ikke, at aftalevilkår, herunder en aftalt lejepris nødvendigvis skal ændres, da lovforslaget ikke tilsigter at regulere allerede indgåede aftaler.

Som det fremgår af lovforslagets vurdering af de økonomiske konsekvenser for det offentlige, er det vurderingen, at lovforslaget ikke indebærer økonomiske konsekvenser for kommunerne. En eventuel lav leje eller ingen leje overhovedet skal ske på markedsvilkår, jf. statsstøttereglerne. Endvidere gives kommuner og regioner en mulighed, men ikke en forpligtelse til at indgå lejeaftaler.

De indkomne bemærkninger giver således ikke anledning til ændringer af lovforslaget.

4.4. Konkurrenceretlige aspekter

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen understreger, at såfremt kommunerne eller regionerne beslutter at fastsætte lejen af arealer, bygninger m.v. til 0 kr. eller under den reelle markedsværdi, kan det have en konkurrenceforvridende effekt, enten i form af en art offentlig støtte til de mobilselskaber, der får en favorabel leje, eller som konkurrencebegrænsende overfor de private aktører, der måtte befinde sig på samme marked for udlejning af arealer m.v., da disse aktører må klare sig på rent kommercielle vilkår i modsætning til kommunerne og regionerne.

Kommentar

Det fremgår af lovforslagets § 60 b, at de lejeaftaler, som kommuner og regioner kan indgå, er på markedsvilkår. Selvom kommuner og regioner efter en konkret vurdering kan fastsætte en lav eller ingen leje i nogle områder, vil lejevilkårene, herunder lejeprisen, dog altid være underlagt de almindelige krav om saglighed, lighed, ikke-diskrimination og konkurrencefordrejning m.v. Således vil der fx ikke kunne indgås aftaler om lav eller ingen leje i områder, hvor der er alternative udlejere af konstruktioner, der kan anvendes til udbygning af mobilnettet. Det er en forudsætning at lejen bliver fastsat på baggrund af markedsniveauet, i modsat fald ville bestemmelsen være i strid med statsstøttereglerne.

De indkomne bemærkninger giver således ikke anledning til ændringer af lovforslaget.

5. Oversigt over hørte organisationer, myndigheder m.v.

92-gruppen, ACN, Advice Digital ApS, Advokatnævnet, Advokatrådet, Advokatsamfundet, AF-Vejen, Akademikernes Centralorganisation, An-

delsboligforeningernes Fællesrepræsentation, Andelsbolighavernes LO, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE), Altibox, ASE, Banedanmark, Barablu, Beredskabsstyrelsen, BL – Danmarks Almene Boliger, Bodata, Bolignet A/S, Bolignetforeningen, Bolignetårhus, Bornholms Fibernet, Brancheforum Digitale Medier, Bredbånd Nord I/S, Canal Digital Danmark A/S, Cirque Bredbånd A/S, Colt Technology Services A/S, Comflex, Companymobile (Unotel), ComX Networks A/S, Connecta, Connect-me, CPH-Metronet, CSC Denmark A/S, Danmarks Eksportråd, Danmarks Radio, Dansk Beredskabskommunikation A/S, Dansk Byggeri, Dansk Energi, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk IT, Dansk Iværksætterforening, Dansk Kabel TV A/S, Dansk Landbrugsrådgivning - Videnscentret for Landbrug, Dansk Metal, Dansk Net, Danske Advokater, Danske eWIRE A/S, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, DanskNet Bredbånd, Datatilsynet, De Samvirkende Købmændsforeninger, Det Centrale Handicapråd, Dansk InternetForum (DIFO), Dansk IT, Digitaliseringsstyrelsen, Digital Rights, Diginet Øresund, DK-Hostmaster A/S, Domstolsstyrelsen, Ejendomsmæglerforeningen, Ejendomsmæglerernes Landsorganisation, Energi Fyn, EnergiMidt, Energistyrelsen, Energitilsynet, Equant Danmark A/S, Everlove, Facilicom A/S, FasCom A/S, FDE, Fiber2you, Fiberby, Finans og Leasing, Finansrådet, Firstcom A/S, Fonet, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet, Fyns Optiske Net A/S, FaaborgVestAF, Forenede Danske Antenneanlæg, Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige, Foreningen af Danske InternetMedier (FDIM), Foreningen for Distance- og Internethandel - FDIH, FSR – danske revisorer, Forsikring & Pension, Forsvaret Efterretningstjeneste, Full-rate, Færøernes Hjemmestyre via Rigsombudsmanden på Færøerne, Galten Elværk, GE Erhverv A/S, GEV A/S, Global Connect A/S, Global Crossing, GlobalTel, Grønlands Selvstyre via Rigsombudsmanden på Grønland, GVD, HEF, Hi3G Denmark ApS, HORESTA, Hovedstadens Forsyning (HOFOR), HMN Naturgas, Håndværkerrådet, IBM Danmark, I P Group A/S, ICE.NET/Net1, Info-Connect A/S, IPVISION A/S, IT-Branchen, ITEK, IT-Lauget Parknet, IT-politisk Forening, ITR Data A/S, Jay.net A/S, KjærgaardAS, KlarupAF, Kommunernes Landsforening, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Kuratorforeningen, Landbrug og Fødevarer, Landbrugets Rådgivningscenter, Landdistrikternes Fællesråd, Lebera Mobile Danmark, Ledernes Hovedorganisation, Liberale Erhvervs Råd, LIC, LO - Landsorganisationen i Danmark, Lycamobile, Lønmodtagernes Garantifond, Microsoft Danmark A/S, Marielyst Fibernet ApS, Mira Internet, Mundio, NALmedienet, NEF, Netgroup A/S, Netteam A/S, Nianet A/S, NM Net ApS, NordbyAF, Nordea, Nordic Connect, Nordit A/S, NRGi, Parknet, Perspektiv Bredbånd, Parcelhusejernes Landsforening, Patent- og Varemærkestyrelsen, PMR-brugergruppen, Politiets Efterretningstjeneste, Redspot ApS, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Rådet for Bæredygtig Erhvervsudvikling, Rådet for større IT-sikkerhed, Sammenlutning af Lokale Radio- og TV-stationer, Sagitta ApS, SE, SEAS-NVE, Siminn, Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet, Skagennet, SprintLink Danmark ApS, Stofa A/S (Hans Bremholm Jahn), Sydfyns Intranet A/S, Søværnets Operative Kommando (SOK), TDC A/S, Tele-

ankenævnet, Teleklagenævnet, Telekommunikationsindustrien i Danmark (TI), Telenor, Telia Danmark, Tellio, Telogic, TetraStar A/S, Tre-For Bredbånd, TV2, UNI-C, Universal Telecom, Unwire, Updata Danmark A/S, Verdo Tele A/S, Verizon business Danmark, Vest Net A/S, Viptel, Vækstfonden, Wao!, YouSee A/S, ZenSystem, Ældresagen, Østjysk Energi og Østjysk Energi Erhverv A/S.

Følgende organisationer, myndigheder m.v. har haft bemærkninger til lovforslaget som sendt i høring den 7. maj:

Bornholms Regionskommune
Dansk Energi
Dansk Erhverv
Danske Advokater
DI-ITEK (fælles svar)
Hi3G
KL
Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen
IT-Branchen (fælles svar)
Landbrug & Fødevarer
Teleindustrien (fælles svar)
Ældre Sagen
Økonomi- og Indenrigsministeriet
Østkraft A/S